

ГРІН НАРАХОВУЄ 5,700,000 БЕЗРОБІТНИХ

ВАШІНГТОН. — Вільям Грін, президент Американського Федеративі Праці, подає, що в порівнянні з груднем 1930 р. зросло в січні ц. р. число безробітних на 200,000 осіб і виносить тепер 5,700,000 безробітних.

Це обчислення зроблено на підставі звідомлень професійних організацій.

МУСОЛІНІ ПЕРЕЧІТЬ.

ВАШІНГТОН. — Італійський амбасадор видав заяву, в якій опрокдиє закид генерала Смедлея Д. Естєрґазі, будиби італійський диктатор переїхав з автомобілем дитину та належав до тих „скажених собак“, які готові загнати Європу до нової війни. Амбасадор стверджує на підставі одержаної від Мусоліні телеграми, що Мусоліні не відбував жодної інспекційної подорожі в товаристві, Америці, ні не переїхав у своїм житті нікої дитини. Департамент маринарки зажадав від генерала Естєрґазі висвітлення, але покищо не одержано нічого певного нікої відповіди.

ЧИСТКА СТОЛИЦІ ВІДПАЛА.

ВАШІНГТОН. — Наразі не вдалося сухим перомати в сенаті законопроект на підставі якого мали розпочати акція в справі очищення столиці від бандитів.

ВТІКАЮТЬ З ДОМІВ ПОПРАВИ.

АНДЕРСОН (Нью Джерси). — В стейтотім домі поправи вибух буну між 400 членими, які бігли між собою, було вранених, а 9 хлопців втікмо під бірки.

З жіночого дому поправи в Квінтон втікли три дівчата.

ПРОТИ НІЧНИХ КЛЮБІВ.

НЬЮ ЙОРК. — Поліційний комішнер Мудруні намагався вичистити місто від бандитизму і тому він доносить до того, щоб нічні клуби замикало на півночній годині по півночі. Він каже, що ці клуби — там осередками злочинів і прибіжищем для бандитів.

„БІГ ГАЙТ ПЕНІ“ ДЛЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ВАШІНГТОН. — Президент Гувер одержав від міністра Розмари Ерніс з Вестер, бей Рачестер, 1 м. жертву на Червоний Хрест. Ї нею срібна півтора монета.

Переїздячи її, мала дитина написала, що, поважаючи від матері, що навіщені посухою дуже бідують, вона викинула з банку „Біг гайт пені“ і передає його президентові на допомогу голодуючим.

БІЛА З ЗАКОНОМ З 1798 РОКУ.

ТРЕНТОН (Нью Джерси). — Населенню стейту примушувати не раз терпіти з причини т. зв. „Біла закон“, які походять ще з 1798 р. Цей закон не дозволяє в неділю на нічні заборони, а тимчасом не дозволяє грати публічно й у мініатюрного гофла. Суддя покарав 6 гравців в гофла по \$25 кожного за гру в неділю. Та вищий суд зніс належну кару на ці підстави, що підприємство мало „лайсенс“.

ПРОТИ „ПРАВИТЕЛЬНОЇ КОМІСІЇ“

ВАШІНГТОН. — У конгресі розпочинають кампанію проти замінованих Гувером комісій. Кажуть, що президент покинув до життя за два роки законодавства аж 26 ріжних комісій і створив правління „правительської комісії“.

Та дехто стає в обороні тих комісій, бо між ними є такі, як та, що займається справою безробіття і приносить користь, бо приспівала призначення яких двох білліонів доларів на будови.

ХОЧУТЬ ЗАДЕРЖАТИ КРАСУ НІЯГАРИ.

ВАШІНГТОН. — Тому, що недавно обірвалася одна стіна водопадку Ніягари, уряд хоче відбутися конференцію з канадським правительством у справі охорони водопадку і його крає.

І БАКАНТИ ГОЛОДУЮТЬ.

ОЛБАНІ. — Наслідком упавшого снігу почали вимити баканти, не маючи поживи. Уряд зарядив висилку 4 тон збіжжя, призначеного на поживу для бакантів.

НОВА МОДА ДЛЯ МУЖЧИН.

ПІТСБҮРґ. — На конференції американських урядів рішуче заведено деякі зміни в мужських одягах, щоб їм надалі більшої краси. Для бізнесменів і банкірів вигадали спеціальне убрання, знане „убрання директорів“.

ЗА СВОБОДУ НАУКИ.

НЬЮ ЙОРК. — Д-р Ніклас Ботлер, президент Колумбійського університету, добавує вагу й значення Колумбійського університету в тім, що в його школі панує свобода науки, яка є підставою до свободи крає, думки і поступу.

Він каже, що в Колумбійському університеті поважають науку в такий спосіб, щоб кождий міг підняти дитину правду та висказувати свої погляди, якщо придержується доброго тону й моральних засад.

ВІЙНА З АРАБАМИ.

Італійська війська в Африці захопили в свої руки останню оазу, з якої арабські повстанці нападали на провінцію Киренаїка.

РОВІЗАННЯ Т-ВА „ЛУГ“ У ЗАПІТОВІ.

Після паводків у Запитові коло Львова розвізано там т-во „Луг“. Товариству закладу, нібито воно не брало у участі в галасній низці пожеж, хоч воно було засвідів притворі, а навіть подано такі звинувачення, яких ніколи не було. Рівнож закладу уряджуванню військовий апрай та впрау у стріляннях...

ПРОЦЕС АЛЬХЕМИКА.

В Деселдорфі почався процес проти Коршілдене, який обманув багато багатих, що віннайшов „філософський камінь“ і при його помочі може виробити золото. Коршілдене не тільки повірив, але й дади багато грошей на те, щоб експлуатувати свій винахід. Показалося, що він брехав, а зібрані гроші — прогубили.

З ХРОНІКИ ЗАБОРОН.

До низки ріжних заборон, які впадали в останньому часі, наші установи в Калуджії, подаємо тут свій факт: Старості в Калуджі заборонили читати „Пресвіту“ в Північній залуштині в місцях 21, грудня м. м. св. „Пресвіту“ току, що — мовляв — є небезпечна порушення публічного спокою. Скажіть, що рухливий аматорський гурток і хор той читали роблять вистави й концерти дуже часто, але це ні разу не було на них якогось „порушення публічного спокою“. Та собака зарита десьде: не мабути перша ластівка нового курсу старостів, заподієного плічав виборчої агітації під гаслом: „на Ку-ба Богю“...

ЖЕРТВИ ФАНАТИЗМУ.

В турецькому місті Менемі, що лежить недалеко Смирни, фанатичний дервіш, шейх одного монастиря, недовольний поступовими реформами турецького уряду, пробував викликати релігійні заворушення. Він зібрав 5 своїх однодумців і машурував з ними відомість з прапором Магомета в руках, закликаючи населення підняти бунт, встати на оборону віри магометанської. Один учитель пробував утихомирити фанатиків; тоді вони кинули на вчителя і били його, відрубави голову й настромили її на прапор. Коли жандарми хотіли арештувати дервіша і його учнів, дервіш замкнувся з однодумцями в мошії, стріляючи до жандармів. Жандарми відбили стріляння. Плічав перепанілі згинули дервіш, троє його однодумців та двоє жандармів.

ФАНАТИЧНИЙ РАБІН.

„Художничий“ рабін Спіра з Мухомора ворувався з жидом Хаймом Квінліном і виваж його безбожником та виступником жидівської релігії. Тому, коли Хайм Квінлім помер, рабін казав похоронити його в кроків за цивільством, а зложити до його гробу алохого когуту та і планувати на гроб Хайма. Родині на покійного заскаржили члени торговельного рабину до суду і „шаді“ мусія заплатити 600 корон карі за зневагу покійника.

ІЗМУ ПРОВОВАТОРА.

В Рівні 1929 р. відбувся у Львові великий процес проти кількості українських селян з ріжних сіл Тернопільщини (наибільше з Чистогова), обвинувачених за державну зраду (догладлива приналежність до комуністичної партії Західної України). Акт обвинувачення опирався виключно на зізнавши Андрія Юркова з Чистогова, безбатьківка й останнього негодая, що жле на віру з одною жінкою. Не зажадав на його твердження підприсяго, що все, що зізнав, бачив і чув, присягав суду не дади йому віри, бо такі фактичності були його депозити. Він віддавна стояв на услугах поліції, тим перекладаючи і був пострадом для цілої околиці, роблячи доноси на злочинних невинних людей. Накинемо йому похвалуназда нота. За тяжке побиття був літом м. р. засуджений на кілька місяців тяжкої в'язниці із завішеним харч. Неважком піся того налав на селянку Анну Середу з Чистогова і так її справи колом, що вона внаслідок побиттів лежала кілька тижнів у шпиталі та стала калікою на ціліх актів, страчених слух. У правді шпиталю (не поліції) зробила доносення до прокуратури і на 23 грудня 1930 суд у Тернополі засудив Андрія Юркова на два роки тяжкої в'язниці з тим, що й поєднано кару має відбутись. Тепер проватор і пострах Тернопільщини опиняться остаточно на довший час за в'язничими кратами.

ГОСТРИЙ ПРИСУД НА ЗАМАРТИНСЬКИХ МОЛОДЦІВ.

Дні 10 серпня м. р. до шинку на Знесінню, де сидів при століку Марія Скопінська зі своїм нареченим Дмитришем, прийшли три замартиніські молодці, Антін Клебан літ 23, Євгеній Лобанський літ 23, 27-літній Станіслав Червеч. Замартиніські молодці приєднали до століку, при котрому сиділа пара наречених, і всі разом попиливали пиво. Коли неважком усі вони вийшли з шинку, Клебан ударив палкою по голові Дмитриша, а два товариші Клебана вхопили дівчину, візком Червеча, який стояв біля шинку, відвели її в поле і звисакували. — За цей учинок відповідали онові всі три замартиніські молодці перед хартиям трибуналом. Перш ніж їх читали: Клебан засудили на 3 і пів року в'язниці, Лобанського на три роки, Червеча на 5 літ.

ПРИСУД НА ВІТЧИНА, ЩО ЗАСТРІЛИЛИ СВОГО ПАСЕРБИЦЮ.

На підставі вердикту суду присяжних золотничий трибунал засудив Павла Домажського, літ 53, на два роки тяжкої роботи. Засудженого обвинувачували в тому, що він убив свою пасербицю Марію Рукавцеву у тілі цілі, щоб не її смерті присвоїв собі її маєток. Домажський убив Марію Рукавцеву у Закопчєні, в домі Юди Розенблума, де вона служила.

З ДІТЯЧИХ ТРАГЕДИЙ.

У німецькій місті Вартенберзі підчас Різдвяних Свят 12 дітей, що совалили на стіві, зачепилися на леді і потонули у ганібі. Знід лежу добуто 11 трупів і всіх похоронено в одну могилу.

ГРАФІНІЯ ЕСТЕРґАЗІ ПІД КУРАТЕЛЕМ.

Мадярська преса подає, що графиня Аїна Естерґазі, з роду Тарновських, задожилася на суму 500,000 і на скаргу її брата суд визнає її умовою хворою та невідповідальною. Тому суд віддав графиню Естерґазі під курателем.

ДЕЩО З ІСТОРІЇ ЛЕШЕТ.

Лешети, цей улюблений сьогодні молоді зимовий спорт, відомі людства від дуже давніх часів. Фрітгоф Нансен, котрому лешети уможливили експедицію до Гренландії і котрий створював історію лешет, каже, що лешети відомі людям від 1700 літ. Але пізніші дослідні вивчили, що вже перше тим-часом племена в Алтайських горах знали лешети, а це раніше вживали їх в Азії під назвою „токів“. Люди спорегері, що широка паставна ноги влічє застрєгає в болоті або в метам сити. Це й було причиною повстання лешет. Лешети в нинішній їх формі почали виробляти спеціально в підбугунових окрєгах, як Японії. Від них прийняли форму лешет Норвежці і розповсюдили її по всьому світі.

ТАКОЖ КУВІЛЕЙ.

Дня 13. грудня 1930 р. минуло 13 літ від того дня, коли Джерджський організував ЧК, яку тепер звуться ДПЧ. У нагоди цього ювілею радянська преса містить ряд статей із похвалами для організації, яку звуть „методом революції“. Як відомо, від цього методу агіткою майже 2 мільони людей, між ними багато селян і робітників. Сталін містить у „Правді“ похвалу для членивників.

РЕКОРДОВИЙ КУРЕЦЬ.

З ініціативи одної болгарської фабрики тютюну в Софії відбувся конкурс курців папіросок. Конкурс тривав 14 годин. Рекорд здобув журналіст Зайков, який за 14 годин випустив 202 папіроски. Другу нагороду дістав учитель Міхалю, який за той час скурив 150 папіросок. Третій учасник конкурсу, Метевчев, скурив 101 папіроску і занедавав так, що лежить у ліжці.

ВІСВІСТВО ТРОХ ОСІБ НА ЗНЕСІННО.

На самій римо-католицькій святій вечір, де в годині 9, або 10, на Знесінню під Львовом невідомі злочинці вбили 66-літнього склепарку Ретіну Губер, 40-літнього її зата і 35-літню дочку. Цікаве, що старість це заведи двадцять кроків від будинку, де містились станиця поліції. Сусіди виважили двері в домі сілі склепарки і побачили гірну картину: в сімні лежала Ретіна Губер з розбитою головою, на ліжку мертва її дочка, біля дівки зять, якого бачили замаскували до неспівання. Всі три особи, як видно, агітували на уларні тютюнової молатки. Бачили, вийшли три особи, оглянули кімнати на 2000 золотих. Другого дня на місце вилучили приїхала спеціальна комісія, яка почала пересудування. Тому, що в підпорішці, що родилу Ретіну Губер убив якесь тили з фабрики, котра містилась недалеко, досі арештовано 5 робітників із цієї фабрики, проти яких ведеться слідство. Стратією вбивства в сімні на вечері Різдва „виснажливо“ на Знесінню неабияку сензацію.

НЕ БУДЕ СЛІДСТВА В СПРАВІ БЕРЕСТЯ ЛИТОВСЬКОГО

СЕНАТ І СОЙМ ПРИЗНАЛИ, ЩО НЕ ТРЕБА РОБИТИ СЛІДСТВА В СПРАВІ КАТУВАННЯ АРЕШТОВАНИХ ПОСЛІВ.

ВАРШАВА (Польща). — Після цілонічного засідання союму й завзятих дебат послів прем'єр Славек нарешті зложив свою довго очікувану заяву в справі Берестя Литовського. Він заявив, що жадних знущань над арештованими бушими послами не було, а в'язнична сторожа виконувала точно приписи воєнної в'язниці, якою є Берестя. Всі арештовані корились без протестів вимогам сторожі, а тому не було потреби вживати якихось особистих заходів супроти арештованих послів.

Арешт буших послів та взагалі дівчів опозиції Славек пояснив тим, що уряд хотів рятувати Польщу від революції, до якої йшло після відомого краківського з'їзду опозиційних партій та груп. На тому з'їзді була ухвалена резолюція з вимогою негайної димісії президента республіки, що, на думку Славєка, було першим кроком до початку революції.

Послів запропорили до берестейської фортеці, по словам Славєка, на те, щоб уникнути кровопролиття, колиб натовпи старалися послів звільнити, як це могло би бути, колиб послів тримано не в фортеці, де знаходиться добре хоронена військова в'язниця. Сойм 233 голосами проти 150 згодилося з поясненнями Славєка й відкинуло внесок опозиції про призначення спеціального слідства в справі знущань над арештованими в Берестю Литовському.

Пізніше таку саму постанову ухвалив і сенат. Отже тепер треба вважати, що справа з Берестем Литовським остаточно закінчена, як того бажав уряд.

ЩЕ ДОСІ „ПАЦИФІКУЮТЬ“ БЕРЕЖАНЩИНУ.

ЛьВІВ (Західна Україна). — Відділи жандармерії та поліції далі це переводять масові ревізії та арешти українців по селах Бережанщини. Останніми жертвами львівських ревізій були села Крипе, Саранчуки й Літятин. Звідти „пацифікатори“, вирушили до інших сіл для ревізій і арештовань.

З початком білжучого року в бережанській в'язниці сиділо 93 в'язні. Серед в'язнів панує пошесть грипу, на яку тяжко захворювала більшість в'язнів. Один з в'язнів, молодий селянин з Жовнівки, бережанського повіту, Микола Вигідний, не витримав страшних в'язничних умов і поповнив самогубство.

В першій половині січня з бережанської в'язниці вийшли на волю: М. Стелмаш і М. Лиходат з Бишук, Д. Мельник з Вибудова, В. Кілін з Краснополь, В. Сендешків, П. Потюрій і М. Галас з Криного, Г. Семіліт з Потока, бережанського повіту. З підлеглого повіту вийшли на волю такі особи: С. Бакога, Г. Іжак, О. Джорджик, В. Шур, О. Галькович, А. Когут, А. Корпан, І. Михайлюк, Д. Тяньчак, Василь і Гізарій Ригайлі, І. Задукчиць, М. Вдовичицький і А. Корпан.

УМИРАЮТЬ ВІД ПОБОВ.

ЛьВІВ (Західна Україна). — Багато скотаваних Ляхами людей вимирає від ріжних ускладнень внаслідок тяжких побов. Годі всі жертви львівського звірства занотувати, бо це тяжко зробити з ріжних причин. Осє личе тепер карти газети можуть подати відомості про смерть селянина з Коцурава, пов. Бібрка, Михайла Кіриєра.

Покійний, молодий 30-літній господар, був одним з найкращих освітнених робітників у Бобречині. Він горів жадобю знання й старався набуте знання передати іншим селянам. Сам скінчив чотири класи гімназії. Був головною чатальні „Пресвіти“ в Коцурові й працював активно в усіх освітньо-культурних та економічних господарських товариствах села.

Такий тип нової селянської української інтелігенції є найбільше необхідним і знепавдним для Ляхів. Тому карна експедиція скакувала його в такий страшний спосіб, щоб він у тяжких муках скінчив своє життя на острах інших. Не помогла навіть складна операція та всі старання українських лікарів урятувати від смерті Кіриєра. Він сконав у муках 14. грудня 1930 р.

НЕПЕВНА СИТУАЦІЯ З УРЯДОМ АНГЛІЙ.

ЛОНДОН (Англія). — Від того часу, як в Англії набрала політичного значення третя партія, стало зовсім-неможливим наперед сказати, що станеться в політичному житті держави. Коли хто хоче в парламенті прислухатися до політичних можливостей наперед, то буде мати стільки опиній, зі скількома політиками буде говорити. Тому й тепер годі сказати, що некае напевно уряд Мек Донелда на неадекватні навіть будучини.

На одному усі сходяться, що признають ситуацію дуже непевною й можливість скорого покладення уряду, хоч з дубовитою його і також багато голосів за те, що ліберали врятувати уряд Мек Донелда надовше.

